

døbsøbt. Men det skal dog ikke afholde mig fra at forsøge, om vi ikke idetmindste kunne føre Beviis for, hvad denne Lov burde kunne blive til og burde kunne bruges til. Den ærede Minister har selv nævnt en Lov, som her fortjener Dmærksomhed, nemlig Loven af 1769. Det er en Lov, som man idetmindste engang om Aaret skulde oplægge, fuldkomment saameget til Belæring for de ærede Regjeringsmænd, som til Kundskab for den hele Befolkning. Naar man læser denne Lov og seer, hvorledes Forholdet er, saa vil man see, at i henved 100 Aar kan en Lov, saa at sige, stilles overhørig af samtlige Bestillingsmænd. Tager jeg Indledningen af Loven og blot oplæser et Par Ord, om det maa være mig tilladt, saa vil man see, hvad denne Lov har havt at betyde. Det hedder i Indledningen til nysnævnte Forordning, at Kongen har glædet sig over, at der er Bønder, som have kjøbt til Selvete, og for at opmuntre dertil, tager han følgende Beslutninger og følgende Bestemmelser til Landets almindelige Bedste, da det ikke vel kan fælle, at jo „Jorden maa overhovedet blive bedre behandlet, naar den, som dyrker den, veed og er forviislet om, at den Tid, Jid og Kræfter, han anvender paa Gaardens og Grundens Forbedring, kommer ham selv og hans Børn og Arvinger efter ham til Nytte, end naar han i den Henseende lever i Uviisshed.“ Det er blevet os sagt her af den ærede Justitsminister, at hans Collega Cultusministeren ikke var villig til at gaae ind paa, hvad der her var fastsat ved det Lovforslag, vi have til Forhandling, idet han meente, at der ingen ny Bestemmelse behøvedes derom, eftersom § 7 af Frdn. af 13 Mai 1769 indeholdt tilstrækkelige Bestemmelser i den Retning. Saaledes troer jeg, at Ordene faldt fra den ærede Ministers Læber. Derfor denne Paragraph, § 7 i Frdn. af 1769, indeholder det Fornødne derom, noget jeg ikke skal nægte, thi det holder jeg mig overbeviist om, saa forundrer det mig, at der endnu kan være Spørgsmaal om Salg af saadanne Stiftelsers Gods, da Underviisningsministeren saaledes allerede længe har havt en Regel, som idetmindste med Analogie kunde have været anvendt paa alle disse Godser, nemlig

den, som har været anvendt paa Sorø Academie og paa de forskjellige Godser under Kronen. Denne simple Analogie, anvendt her, vilde have bragt den ærede Minister til at have opfyldt sin Pligt efter § 7 i Forordningen af 13de Mai 1769. Naar den ærede Formand Intet har derimod, skal jeg tage mig den Frihed at oplæse § 7, uagtet den er temmelig lang, da den er meget mærkelig. Den lyder saaledes: „De, som Inspectionen og Directionen er anfortroet over de publike Godser, saasom Univeritetets, Communitetets, Kirkers, Skolers og Hospitalers og andre til publike Stiftelser eller Embeder henlagte Godser, have at see derhen, isærdeleshed, hvor der ikke er nogen Hoved- eller Sævegaard, som Bønderne gjøre Høverie til“ — Nu er der ingen Saadan, hvortil der gjøres Høverie, saa at det Tilfælde finder ikke Sted — „at de paa slike Godser værende Fæstebønder kunne erholde Gienomsret over deres nu i Fæste havende Gaarde, og det paa saadanne Billaar, som Bonden kan være tjent med og holden ved“ — Bonden skal altsaa ikke alene være tjent dermed, men han skal endogsaa være holden derved, og det er det, som skulde være bragt til Udseelse — „og Stiftelsen hverken nu eller i Fremtiden tabte eller hazarderede Noget, men snarere vandt Noget ved“ — det er jo Tilfældet med det foreliggende Lovforslag; naar man uden Videre følger det, hazardere Stiftelserne ikke det Mindste, men vinde endogsaa adskillige Procent, saa at Midlet ligger der; det er kun Villien til at opfylde sin Pligt, der savnes — „saasom at Bonden“ — og her seer man, at der er fordret Mere, end der her ved nærværende Forslag skal gjøres — „og hans Efterkommere blive forbundne til aarlig at erlægge det Samme og paa samme Maade, som de hidtil have betalt i Landgilde eller under et andet Navn“; — altsaa, de skulle vedblive at give den samme Afgift i Fremtiden, som de have givet hidtildags; — „at det, de i et eller andet Tilfælde havde været forbundne til at præstere, saavel som det, Fæstet af Gaarden rimeligviis kunde beregnes til, ligeledes blev anslaaet til noget Bist aarligt i Penge eller Varer, og lagt til den aarlige Afgift, for hvilken Stiftelsen, eller den forrige Eier, efter §